

בש"פ 4725/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 4725/18

בש"פ 5027/18

לפני:

כבוד השופט ד' מינץ

המבקשת בבש"פ 4725/18

מדינת ישראל

והעוררת בבש"פ 5027/18:

נ ג ד

המשיב:

פלוני

בקשה שנייה להארכת מעצר בפיקוח אלקטרוני לפי ס'
62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996; ערר על החלטת בית המשפט
המחוזי בירושלים (כב' השופט א' דראל) מיום
27.6.2018 במ"ת 4413-01-17

תאריך הישיבה:

י"ח בתמוז התשע"ח (01.07.2018)

בשם המבקשת בבש"פ 4725/18

עו"ד דפנה שמול

והעוררת בבש"פ 5027/18:

בשם המשיב:

עו"ד יפית וייסבוק

החלטה

לפני בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בתפ"ח 4366-01-17; וכן ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט א' דראל) מיום 27.6.2018 במ"ת 4413-01-17, במסגרתה הורה על שחרור המשיב ל"מעצר בית" חלף מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

הרקע לבקשה ולערר

1. ביום 2.1.2017 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות מין במשפחה כלפי שלוש מבנותיו, בעיקר כלפי בתו ת' (להלן: המתלוננת) מאז הייתה בת שמונה לערך, על פני כעשר שנים. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה העוררת (שהיא גם המבקשת בבקשת הארכת המעצר, ותיקרא להלן למען הנוחות: העוררת) בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטתו מיום 20.2.2017 קיבל בית המשפט את הבקשה והורה על המעצר, והחלטה אושרה על ידי בית משפט זה (השופטת ע' ברון) ביום 13.3.2017. אין מחלוקת כי הראיות נגד המשיב מבוססות כולן על גרסתה של המתלוננת לבדה.
2. המשיב שהה במעצר מאחורי סורג ובריאח למשך שלושה חודשים, וביום 2.4.2017, לאחר שהוגש תסקיר מעצר בעניינו, הורה בית המשפט על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני בריחוק מביתו בירושלים, במושב כסלון, בכפוף למילוי תנאי ערובה נוספים. מאז, התקיימו מספר דיונים והליכים הן לפני בית המשפט המחוזי והן לפני בית משפט זה, וביניהם בקשות לעיון חוזר בתנאי המעצר ועררים שונים שהוגשו מטעם שני הצדדים. במסגרת ההליכים אלה הוגשו תסקירי מעצר בעניינו של המשיב. כמו כן, במסגרת ההחלטות בהליכים אלה הותר למשיב לצאת לתפילות ולטיפולים רפואיים, וכן לשהות בביתו בירושלים בימי חופשה.
3. ביום 24.5.2018 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו ולביטול הפיקוח האלקטרוני. כן התבקש לאפשר לו לצאת לעבודה ולתפילות באופן קבוע. בית המשפט המחוזי הורה לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר, במסגרתו נתבקש להתייחס לבקשה. ביום 12.6.2018 התקבל התסקיר, בו ציין קצין המבחן כי הוא מכיר ומודע להשלכות שיש למעצר המשיב על מצבו הנפשי, על שגרת חייו וחי משפחתו וכן על הוריו הערבים לו. יחד עם זאת, צוין כי נשקפת ממנו מסוכנות להישנות ביצוע עבירות דומות כלפי קטינים בכלל וכלפי בני משפחתו בפרט. כן קיים חשש לשיבוש מהלכי משפט ולפגיעה במצבה הנפשי של המתלוננת, אשר להתרשמות שירות המבחן מחריף סביב הבקשות והדיונים להקלות בתנאי מעצרו של המשיב. במקביל, ביום 18.6.2018 הגישה העוררת בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בתיק העיקרי.
4. ביום 27.6.2018 ביטל בית המשפט המחוזי (השופט א' דראל) את מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני והורה כי הוא ישהה ב"מעצר בית" מלא בבית הוריו; כי יתאפשר לו לצאת לעבודה בימים ראשון עד חמישי בין השעות 9:00 עד 19:00, ובימי שישי בין השעות 9:00 עד 12:00; כי היציאה מהבית והחזרה אליו תיעשנה בליווי אחד המפקחים; כי בכל עת שהותו במקום העבודה המצוי ב"כולל" (מכון להוראת לימודי קודש לגברים נשואים) יהיה המבקש בתנאי "מעצר בית" ולא ייצא ממנו אלא לבית הוריו; כי בזמן השהות במקום העבודה הוא יהיה בפיקוח אחד משלושה מפקחים; כי על אחד המפקחים להודיע לשומר הנמצא בפתח המתחם שבו מצוי ה"כולל" שלא לאפשר לו לצאת ממנו אלא בליווי אחד מהמפקחים; כי הוא יהא רשאי להיפגש עם ילדיו גם בביתו, ולא רק בבית הוריו כפי שהיה עובר למתן ההחלטה.

על החלטה זו הוגש הערר שלפני, אשר לצדו נדונה כאמור בקשת העוררת להארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בתשעים ימים נוספים.

טענות הצדדים

5. לטענת העוררת, שגה בית המשפט המחוזי בהחלטתו לשחרר את המשיב ל"מעצר בית". החלטתו של בית המשפט המחוזי מכרסמת בתנאי הפיקוח על המשיב ומביאה למצב שבו הוא נמצא הלכה למעשה כל שעות היום מחוץ למקום המעצר, תוך התעלמות מהסכנה הנשקפת ממנו ומההשלכות של יציאתו לעבודה על מצבה הנפשי של המתלוננת. המסוכנות הנשקפת מן המשיב נלמדת מחומרת המעשים המיוחסים לו, אשר נמשכו גם לאחר שהמתלוננת הגישה תלונה במשטרה. מסוכנות זו אף מתעצמת נוכח ההערכות החוזרות והנשנות של שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות דומות כלפי קטינים בכלל וכלפי בני משפחתו בפרט. שירות המבחן התרשם כי קיים פער משמעותי בין מצבה של המשפחה כפי שהוא העריך אותו – בעיות התנהגותיות ומיניות בלתי מותאמות וקשיים במערכת החינוך – לבין האידיליה המוצגת על ידי המשיב ועל ידי אשתו. זהו פער מטריד המחדד גם הוא את המסוכנות הנשקפת מהמשיב והמצדיק את מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

6. עוד טענה העוררת כי לא היה מקום ליתן אמון במפקחים שהופיעו לפני בית המשפט עד כדי ביטול המעצר בפיקוח אלקטרוני, שכן הם מביעים חוסר אמון רב ברשויות אכיפת החוק. כן שגה בית המשפט בכך שהטיל את נטל הפיקוח גם על השומר בכניסה ל"כולל" בו יעבוד המשיב, אשר פרטיו אינם ידועים והוא לא נבחן על ידי שירות המבחן או על ידי בית המשפט. כמו כן, בית המשפט לא נתן משקל להשפעת ההחלטה על מצבה הנפשי הקשה של המתלוננת, וזאת חרף התייחסותו של שירות המבחן לעניין זה בתסקירו. יתרה מכך, עולה מתסקיר המעצר כי קיים חשש שההפרדה בין המתלוננת למשיב אינה נשמרת, וכי מופעל עליה לחץ משמעותי לחזור בה מתלונתה באופן אשר יש בו כדי לשבש מהלכי משפט, וזאת הגם שהיא כבר סיימה להעיד. לעניין הבקשה להארכת מעצרו של המשיב צוין כי ההליך התנהל באופן יעיל יחסית, והגם שנקבע כי פרשת ההגנה תמשיך רק בספטמבר, זוהי חלק מהדינמיקה של תיק מורכב כבעניינו. מכל מקום, לא היו דחיות משמעותיות בגלל העוררת או חוסר היערכות שלה. נוכח כל האמור ביקשה העוררת להורות על ביטול החלטתו של בית המשפט המחוזי, על השארתו של המשיב במעצר בפיקוח אלקטרוני ועל הארכת מעצרו בתשעים ימים. בכל מקרה ביקשה העוררת שהמפגשים שהותר למשיב לקיים עם ילדיו יתקיימו בביתו. הוריו ולא בביתו.

7. מנגד, סומך המשיב את ידיו על החלטת בית המשפט המחוזי. בית המשפט דן בהליך המעצר בעניינו מאז תחילתו, קרי כשנה וחצי. במהלך התקופה ניתנו החלטות רבות אשר חלקן עברו גם את ביקורתו של בית משפט זה. העוררת מחזיקה בתשתית ראיתית קלושה נגד המשיב, והסיכוי שיורשע בדין בעבירות המיוחסות לו הוא אפסי. התיק התלוי ועומד נגד המשיב מתנהל לאחר שתיקים קודמים אשר נפתחו בעקבות תלונות שהגישה המתלוננת נסגרו על ידי המשטרה עובר להגשת כתב אישום, לאחר שהיא חזרה בה מתלונותיה. המתלוננת מסרה 16 אמרות סותרות, היא נחקרה כעדה עוינת ואין כל חיזוק לעדותה. מנגד, כל שאר בני המשפחה מכחישים לחלוטין את האירועים המתוארים על ידה. שתי אחיותיה הנוספות של המתלוננת הן עדות הגנה בתיק, לאחר שהכחישו בחקירתן במשטרה את הטענות כי אביהן פגע בהן מינית. העוררת גם לא עררה על החלטת בית המשפט לשחרר את המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני, ואף לא על ההחלטה לאפשר לו להיפגש עם ילדיו או על החלטות אחרות המקלות עם תנאי המעצר שנקבעו לו.

8. כן טען המשיב כי התסקיר שהוגש עובר להחלטת בית המשפט המחוזי לשחררו ל"מעצר בית" פוסל מפקח

אשר אושר הן על ידי שירות המבחן עצמו והן על ידי בית המשפט המחוזי כשנה קודם לכן. אף על פי כן, בית המשפט זימן אותו ואת שאר המפקחים שאושרו בעבר לדיון, הם נחקרו לפרטי פרטים, ובית המשפט נתן החלטות גם בהתבסס על כך. כמו כן, ממילא לא קיים פער משמעותי בין התנאים הנוכחיים בהם עצור המשיב לבין התנאים שקבע בית המשפט לשחרורו ל"מעצר בית", ובפרט שהוא כבר יצא לא פעם ולא פעמיים לביתו ומעולם לא הפר את התנאים שנקבעו לו. ממוקם המעצר לא נשקפת ממנו סכנה לציבור. המתלוננת כבר העידה ועל כן אין חשש לשיבוש הליכי משפט. במרבית שעות היום הוא מצוי ב"כולל" של גברים בגירים בלבד ומפוקח על ידי שלושה מפקחים עם ניסיון. לנוכח כל האמור, סבור המשיב כי יש לדחות את הערר כמו גם את הבקשה להארכת מעצרו בפיקוח אלקטרוני בתשעים ימים נוספים.

דיון והכרעה

9. ברי כי דחיית הערר גוררת מניה וביה את דחיית בקשת העוררת להאריך את מעצרו של המשיב למשך תשעים יום. על כן אתמקד בערר, ואומר כבר עתה כי דינו להידחות.

10. בית המשפט המחוזי צעד עקב בצד אגודל בעניין מעצרו של המשיב והקלת התנאים שבו. כאמור, תחילה קבע בית המשפט במסגרת החלטתו מיום 22.1.2017 כי קיימת עילת מעצר, אף אם לא מלאה לביסוס הבקשה, וכן קיימות ראיות לכאורה בעוצמה מספקת. לאחר שהתקבל תסקיר מעצר ביום 19.2.2017, הורה בית המשפט ביום 20.2.2017 על מעצר המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. לאחר שהתקבל תסקיר מעצר נוסף ביום 21.3.2017, הורה בית המשפט ביום 26.3.2017 על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני ועל איסור מוחלט של כניסת קטינים או קטינות למקום הפיקוח האלקטרוני. לאחר שהתקיים ביום 18.5.2017 דיון בבקשה לעיון חוזר שהגיש המשיב, הורה בית המשפט על שינוי בתנאי המעצר וקבע כי הוא יוכל לפגוש בילדיו הקטינים. לאחר מכן, ביום 13.7.2017 התקיים דיון נוסף בבקשת המשיב לעיון חוזר במסגרתה ביקש הוספת מפקחים, ובית המשפט נעתר לבקשתו. בהמשך, ביום 13.9.2017 התקיים דיון בבקשה נוספת של המשיב לעיון חוזר בתנאי מעצרו, שעניינה יציאתו לתפילות במהלך חגי תשרי, ובית המשפט נעתר גם לבקשה זו.

11. ביום 18.10.2017 אישר בית המשפט את בקשת המשיב להעברת מקום הפיקוח האלקטרוני לבית הוריו בירושלים, אולם סירב לבטל את הפיקוח כליל. ביום 18.12.2017 דחה בית המשפט בקשה נוספת של המשיב לעיון חוזר במסגרתה ביקש לבטל את הפיקוח האלקטרוני, אולם אפשר למשיב יציאה בהיקף מוגבל של פעמיים בשבוע לתפילות ובסופי שבוע במועדים שיוגדרו מראש. ביום 16.4.2018 דחה בית המשפט את בקשת המשיב לשהות בביתו ביום העצמאות, וביום 18.4.2018 דחה בית המשפט את בקשתו לעיון חוזר בהחלטה מיום 16.4.2018. ביום 22.4.2018 התיר בית המשפט את יציאתו של המשיב בל"ג בעומר, וכן התיר את הארכת שעות היציאה לצרכי תפילה ב-15 דקות. יחד עם זאת, דחה בית המשפט את בקשתו להוספת יציאה לתפילות בימים אחרים שלא אושרו, וזאת בנימוק שמשמעות הבקשה היא ביטול "דה פקטו" של המעצר בפיקוח אלקטרוני. ביום 23.4.2018 התיר בית המשפט למשיב לצאת לקבל טיפול רפואי וכן לשני אירועים משפחתיים.

הנה כי כן, ניכר כי לאורך כל התקופה סירב בית המשפט מצד אחד לשחרר את המשיב מכבלי מעצרו, אך מצד שני אפשר לו לצאת לתפילות ולפעילויות שונות.

12. התפנית בגישתו של בית המשפט אירעה כאמור רק לאחרונה ביום 27.6.2018, בהמשך לבקשת המשיב לעיון חוזר בתנאי מעצרו מיום 24.5.2018, לאחר שהוגש תסקיר מעצר משלים של שירות המבחן ולאחר שנתקיימו שני דיונים במסגרתם נחקרו שלושת המפקחים של המשיב. בית המשפט קיבל כאמור את הבקשה, וזאת מכמה נימוקים שפירט כדלקמן:

(א) ההליך המשפטי בעניינו של המשיב מתקיים כבר כשנה וחצי, ונראה כי נוכח חלוף הזמן נקודת האיזון השתנתה. סיומו של ההליך איננו נראה באופק ופרשת ההגנה תתחיל רק בחודש ספטמבר 2018. עד עתה פרוטוקול הדיון בתיק העיקרי מחזיק למעלה מ-2,000 עמודים והדיון טרם הסתיים, כך שמטבע הדברים יידרש פרק זמן לא קצר לכתיבת הכרעת הדין. לכן, משמעות הותרת התנאים על כנם היא קיום מגבלות החורגות מן הסביר לפרק זמן ארוך מאוד; (ב) המשיב הקפיד לשמור על תנאי השחרור שנקבעו במהלך החודשים שחלפו מאז ששוחרר למעצר בפיקוח אלקטרוני ללא שנרשמה כל הפרה. בנסיבות אלה נראה כי יש מקום ליתן בו אמון ולאפשר לו את ביטול הפיקוח האלקטרוני ואת היציאה לעבודה; (ג) מקום העבודה המוצע הוא מבנה מוקף גדר וסגור בשער בו ניצב שומר. שלושת המפקחים אשר הוצעו אושרו על ידי בית המשפט לפני מספר חודשים במסגרת העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני, ומאז הם מבצעים את תפקידם כיאות. הגם שלכל אחד מהמפקחים עיסוקים רבים משל עצמו, צורתו של המבנה, הגידור והשמירה בו, כמו גם קיומו של קשר עין במתחם כולו מעניקים מענה הולם לסיכון; (ד) למשיב אין עבר פלילי והעבירות המיוחסות לו בוצעו לפני זמן ניכר. אמנם, קיימות טענות שהמשיב פגע גם בבנות נוספות שלו, אך אין המדובר במסוכנות כללית כלפי כל אדם אלא במסוכנות ממוקדת. מכל מקום, במקום העבודה המדובר מתנהל "כולל", בו נמצאים גברים בגירים ולא מתקיימת מסוכנות בעוצמה גבוהה; (ה) למרות המלצתו השלילית של קצין המבחן בתסקירו, דומה כי בתסקיר ניתן משקל גדול מדי לכך שהמשיב כופר באישומים נגדו ושהמפקחים המוצעים אינם מאמינים שהוא ביצע את העבירות המיוחסות לו. ברם, אין מקום לייחס לנתונים אלה משקל כה גבוה שעה שהמשיב בוחר לנהל את משפטו ולטעון לחפותו; (ו) מקום העבודה מרוחק מרחק של כחצי שעה מהסמינר שבו לומדת המתלוננת; (ז) בנסיבות העניין ניתן להקל על המשיב ועל הוריו ולאפשר קיום של המפגשים עם ילדיו בביתו ולא בבית ההורים.

13. אין לכחד, הלכה נושנה היא כי לא בנקל יסטה בית המשפט מהמלצתו השלילית של שירות המבחן (בש"פ 4803/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (26.6.2018); בש"פ 4860/18 אלקיעאן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.6.2018); בש"פ 4464/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (13.6.2018)). ברם, הלכה זו איננה הלכה נוקשה, וכבר נפסק כי במקרים החריגים המתאימים תיתכן סטייה ממנה (וראו למשל: בש"פ 7133/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (23.10.2013); בש"פ 7943/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 18 (28.11.2012)). במקרה זה כאמור, וכפי שפורט בהרחבה רבה במסגרת החלטתו הראשונה של בית המשפט המחוזי מיום 22.1.2017, המתלוננת חזרה בה מתלוננתה מספר פעמים עובר להגשת כתב האישום. בית המשפט המחוזי היה ער לכך במסגרת החלטתו והערכת הראיות על ידו, ועל כן הורה כבר בשלב מוקדם של ההליך על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני. כמו כן, כפי שפירט בית המשפט, ניסיון העבר יכול ללמד על העתיד. המפקחים כבר אושרו על ידי בית המשפט והראו את רצינותם ואת יכולתם לפקח עליו. מעצר הבית שבו נמצא המשיב בבית הוריו הוכח כמקום "מעצר" (או חלופה) מתאים. גם המשיב וגם הוריו הראו את רצינותם בעמידה איתנה בתנאי השחרור (והשוו: בש"פ 5106/16 יצחק נ' מדינת ישראל (5.7.2016); בש"פ 8658/12 ברנס נ' מדינת ישראל (6.12.2012); בש"פ 5616/11 שטרית נ' מדינת ישראל (6.9.2011)). מעל הכל, לא קיים פער ניכר בין תנאי מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, הכוללים הקלות למכביר להן זכה במשך הזמן ובהן יציאות תכופות לתפילות ופגישות עם ילדיו, לבין "מעצר בית" ויציאה לעבודה בפיקוח מתמיד והדוק של מפקחים אשר אושרו זה מכבר. פער זה איננו מצדיק לעת הזאת, בחלוף זמן כה ניכר מאז תחילת ההליך, את המשך מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני (והשוו: בש"פ 8320/16 פלוני נ' מדינת ישראל (17.11.2016)).

על כן, בסופו של יום נראה שהחלטת בית המשפט מאזנת כיאות בין הצורך לשמור על המשיב מפני הסכנה הנשקפת ממנו, לבין השמירה על זכויותיו של המשיב כפי המתבקש מההליך המשפטי המתנהל נגדו. במסגרת זו גם לא מצאתי מקום לשנות מהחלטת בית המשפט לגבי מקום המפגשים שהותר למשיב לקיים עם ילדיו. בשים לב לכל האמור, הערר והבקשה להארכת מעצרו של המשיב, נדחים אפוא.

ניתנה היום, י"ט בתמוז התשע"ח (2.7.2018).

ש ו פ ט
